

Et besøk i en flyktningleir i Nepal

Alle hyttene er laget av bambus.

Det var midt på dagen. Sola varmet på kroppen selv uten genser og jakke på. Det var folk overalt. Det første jeg så var et eldresenter. Et senter hvor eldre folk samler seg og sosialiserer seg med hverandre om dagen. Litt lengre ned så jeg mange plakater. På en av plakatene stod det *Child Play Center*. Deretter var det helsesenter, skoler og små butikker. Jeg gikk videre og kom til et tett bebygget område med små hytter som var bygget av bambus. De lå på rekke og rad på begge sidene av en trang sti. I hyttene bor det mange, og de har bodd her lenge. Mange har bodd her de siste 20 årene. Dette er en leir, en flyktningleir for bhutanske flyktninger.

”Kom og se hvordan vi bor her” ropte en godt voksen dame. Jeg ble invitert inn. En hytte med tre rom, alle laget av bambus. I et hjørne er det et kjøkken. Rett etter at jeg kom inn i hytta begynte hun å lage te - te for meg - for en ukjent person, en gjest for henne. Jeg ble hennes gjest, noe som ikke uvanlig i hennes kultur.

”Barnebarna går på skole”, sa hun da hun serverte meg teen. Sønnen hennes er lærer og jobber frivillig, og dattera er gift og bor i en annen leir i samme distrikt. ”Sønnen min lærte å lese og skrive i Bhutan. Mannen min ble tatt av bhutanske myndigheter; jeg ble jaget fra Bhutan og kom til Jhapa i Nepal sammen med min sønn og datter. Det var veldig vanskelig for meg å få tak over hodet og mat i magen. Da vi klarte å bygge en leir sammen, ble barna våre samlet og studerte videre under et tre” fortalte hun meg da jeg lurte på hvordan sønnen hennes klarte å bli lærer.

Rett foran hytta hennes ser jeg en lang rekke med tomme vannbøtter ved siden av en vannkran. Hun sa til meg at vannet kommer etter kl 17:00 hver dag og da må hun fylle vannet. Jeg ser noen høner gå rundt huset, og foran huset er det en liten hage hvor grønne næringsrike blader har vokst seg store nok til innhøsting. Grønnsaker laget av slike blader har jeg spist mange ganger på det lille spisestedet drevet av en flyktningfamilie i leiren. Der pleide jeg å nyte et måltid og filosofere over livet.

Hun bor i en storfamilie, det er en del av tradisjonen. Familien jobber sammen når det trengs å bytte bambus i hytta eller når man må være våken hele natten gjennom uvær for å passe på at hytta ikke blir tatt av vinden.

Mens jeg snakker med henne hører jeg mange andre. Jeg lurte på om det er noen andre hjemme. Nei, det er det ikke, det jeg hørte var en familie som bor 3 – 4 hytter unna. Hyttene er ikke lydtette. Ingen har privatliv i hyttene.

”Det ser ut til at du har det bra, at barnebarna går på skole, sønnen din er lærer og svigerdatteren din jobber og produserer grønnsaker”, sier jeg. ”Ja, det kan du si. Du som ser meg nå, og ikke i nød. Det hadde vært fint hvis vi ikke trengte å hente gratis matvarer delt ut av humanitære organisasjoner. Det hadde vært fint hvis vi fikk lov til å jobbe som alle andre, og det hadde vært fint hvis vi fikk lov til å leve et fritt liv utenfor leiren”.

Jeg spurte hva hun syntes om å flytte til et tredje land. ”Det jeg gjerne vil, er å reise tilbake til Bhutan og leve resten av livet der jeg vokste opp. Så lenge det ikke er mulig,

ser jeg frem til et fritt liv i et annet land som vi kan flytte til”. Noen dager seinere kom hun til klasserommet der jeg skulle holde et kulturorienteringskurs om Norge. Hva kurset innebærer og hvordan kurset ble holdt er beskrevet i rapporten ”Kulturorientering for bhutanske flyktninger i Nepal” som er tilgjengelig under ’Erfaringer’ på denne Internet siden.

Rapporten er skrevet av
Shiva Hari Adhikari
Tokulturell lærer

